

Helnæs sogns

lokalhistoriske

arkiv

År's skrift

2000

PRIS 10 KR.

Dette Årsskrift

handler især om Peter Jørgensen

og om

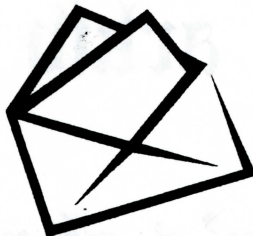
Ryet 21

Tak til de, der har hjulpet med oplysninger
på en eller anden måde.

Poul Hansen

Anne Hansen

**VED ÅBENT- HUS DAGEN I ARKIVET D.
25.MARTS 2000 VÅR DER 20 BESØGENDE UD
OVER DE INDVOLVEREDE**

Arkivet har åbent første lørdag
i hver måned kl. 09.30- 11.30
og efter aftale på tkf.64771317

Er du interesseret i arkivarbejde, er du velkommen,
der brug for din hjælp. P.H. + A.H.

P.H. + A.H.

Peter Jørgensen (1870-1938)

Her skal berettes om en farverig person, der er født og opvokset på Helnæs. Han blev uddannet maler, han kom til at beskæftige sig med mange forskellige ting og kom til at bo mange forskellige steder. Han er aktuel i år, da et af hans værker har fået en renæssance. I år 2001 har Helnæs Brugs lanceret en Helnæsvin, og på etiketten er udsmykningen en kopi af Peter Jørgensens smukke maleri af Langøre.

For ikke at glemme den flittige og omfarende helnæsbo, der er bisat på Helnæs kirkegård, har menighedsrådet ladet opstille en lille smuk naturgravsten med hans navn og data, da den oprindelige var sløjftet for en del år siden. Hans kone Marie, der var datter fra Helnæs mølle, syntes ikke hun ville blive ved med at betale for vedligeholdelsen. Gravstedet er foran Chr. Dannings gravsted. De to mænd arbejdede sammen om Helnæssangen.

Fra **Arne Bæk, Brydegård** har vi fået følgende:

Den 26. November 1906 blev der ansat en ny uddeler i Brydegård. Det var maler Peter Jørgensen. Han var en mand, der havde set sig om i verden, og det var ikke så almindeligt på den tid. Peter Jørgensen havde rejst som naver, d.v.s. rejsende håndværkersvend, der tjente penge ved at arbejde undervejs. Han havde været i Tyskland, Norge og adskillige andre europæiske lande. Efter hjemkomsten bosatte han sig i Ebberup.

En aften sad han på Ebberup kro og talte med kromanden over en øl. I samtalens løb, sagde han, at han gerne ville til Amerika, men manglede penge hertil. Kromanden tilbød at låne ham de fornødne penge, og så rejste han til Amerika, hvor han arbejdede et par år. Efter hjemkomsten blev han gift med Marie, og de bosatte sig i Brydegård (i dag Birkland 2). Her ernærede han sig som maler, parret havde ingen børn.

Da Brydegård brugsforening i 1928 holdt 25 års jubilæum skrev P. Jørgensen en sang til lejligheden. Denne sang blev også brugt til både 50-års og 75-års jubilæerne. Da brugsen i 1982 blev nedlagt, blev der dannet en beboerforening, som fik de midler, der var tilbage.

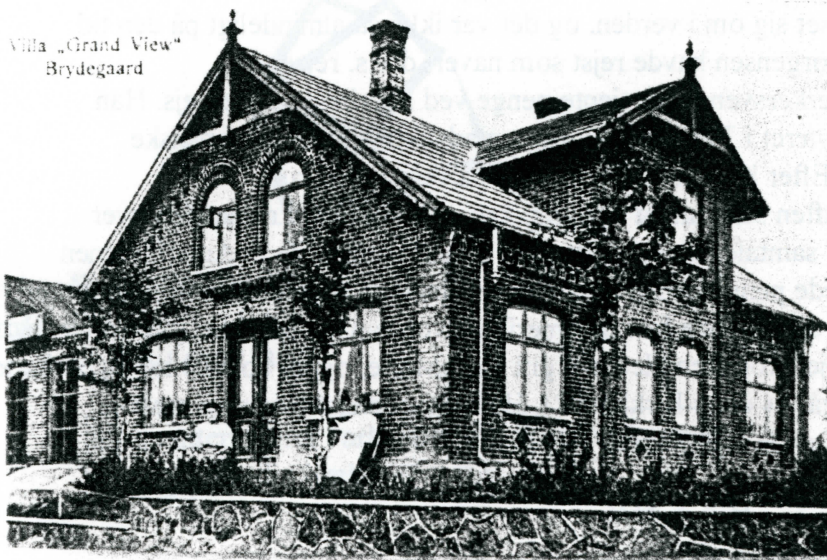
Når der er møde i beboerforeningen, starter vi med at synge P. Jørgensens sang fra 1928. P. Jørgensen var uddeler i Brydegård til 1913.

P.S. 2 ældre søstre: Astrid Pedersen og Carla Hansen, Flemløse, der var naboer til P. Jørgensen har fortalt, at han lavede et hul i hækken, så de let kunne smutte ind til ham, og Astrid sov til middag hos dem.

(A.H.)

Peter Jørgensens hus i Brydegård "Grand Veuw"

Villa „Grand View“
Brydegaard

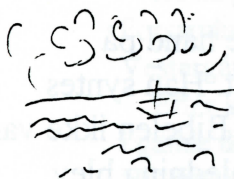
Peter Jørgensens sang

Melodi: Der er et land.....

I læ af Frederiksgave skønne skove,
hvor bøge hvælver over blomster små,
hvor friske pust fra bælt og saltene vove
sig spreder under himmel høj og blå:
der ligger Brydegård med lune reder,
hvor gæstfri djærve folk har slået bo,
og hvor om gamle skikke end man freder,
hvor gamle ege end i muld har rod

Der, hvor Voldbjerg stod vagt om østens vinde,
hvor bugt slår blink i lyse sommerdag,
hvor ved hvert hegn du blomster små kan finde,
der ligger Brydegård i ro og mag,
og vil en sommerdag du rigtig hvile
og kvæge sindet fra den travle færd,
da ned til Brydegård du monne ile,
thi skov og strand har sat dig stævne her.

Nær der hvor bælt og bølge nænsomt bryder
mod Fed, mod Agernæs, Brunshuse og Å,
hvor fuglesang fra bøgens krone lyder,
vi Brydegård i vår og sommer så.
Og når en dag ved sommeraftenstide,
når sol går ned og spreder purpurskær,
mens hvide snekker gennem bæltet glide,
da er det skønt, og skønnest er det her.

ET BILLEDES SKÆBNE

(PETER JØRGENSEN)

Først i det 19. Århundrede hang der et billede på vestgavlen i Helnæs kirke. Billedet var malet af Peter Jørgensen, der var maler, brugsuddeler og kunstner. (Han er begravet på Helnæs Kirkegård).

Motivet var: Jesus, der stod med den ene hånd på Bibelen. I 1930 erne fik Helnæs ny præst. Han syntes ikke om maleriet. Hans argument var, at Bibelen ikke var skrevet på Jesu tid, og på præstens foranledning blev billedet fjernet og givet til Peter Jørgensens familie: Møller Hans Jørgen Christensen. Derefter hang maleriet i Møllerens stadsstue ca. 3 år. Næste plasering af billedet skulle være hos møllerens bror Peter, der var præst i Staby i Jylland.

Transporten foregik på taget af en gammel Ford. Maleriet var for stort til at komme ind i bilen. Forden var ejet af dyrlæge Christensen i Glamsbjerg. Dyrlægen var også bror til Mølleren. Billedet tog skade under transporten og efter nogen tid, blev det brændt.

Jeg har af og til hørt folk tale om "billedet i kirken", men ingen vidste, hvor det var blevet af, så nu er mysteriet opklaret.

Flere af oplysningerne her er givet af Jørgen Møller Christensen.

A.H.

S.L.A. Sommermøde

Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver på Fyn havde besluttet at afholde deres årlige sommermøde på Helnæs. Det var den 13. Maj 2000. Her var 70 mennesker fra alle egne af Fyn.

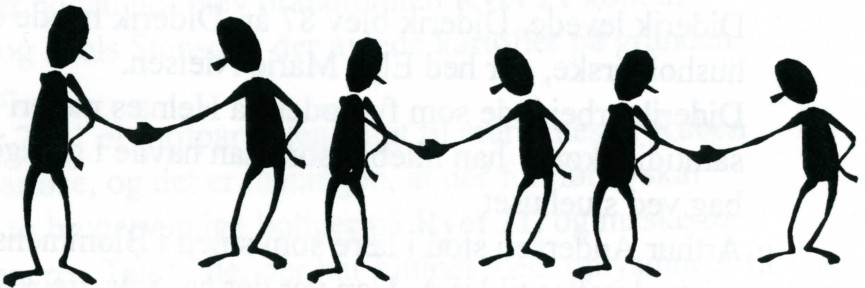
De skulle have kaffe, så der måtte lejes borde og stole i Forsamlingshuset .Ellen Andersen, Nørgård og Else Hansen, Vestergård lavede kaffe og formanden kom med wienerbrød.

Efter kaffen fortalte A.H .lidt om Maen .Om inddæmningen i gamle dage og om Skov og Naturstyrelsens søprojekt i 1996. Vi viste naturfilmen om Helnæs og til sidst gennemgik en hr. Skov noget om arkivmateriale.

Mødet begyndte kl. 13.30 og varede til ca. 16.30. Poul guidede rundt i arkivet.

Erik, Jens og Grethe Skøtt hjalp til ved arrangementet. En fin dag med mange gæster og strålende solskin.

Anne Hansen

Ryet 21, matr. 28a, Helnæs.

Grunden er udstykket fra "Bøgeskovgård".

Anders Andersen, ejer af Halvgård, købte Bøgeskovgård, han havde sønnerne: Diderik Andersen og Thor Andersen, Helnæs byvej 60 (nu Højskolen) han boede sammen med Frits og Johanne Hannibaldsen. Diderik Andersen (f.1871 d.1959) rejste til USA, Chikago og var sporgovnskonduktør.

Han blev gift derover og fik to sønner: Arthur Andersen (f.1907 d. 1996) og broderen Harry Andersen (d. 1997).

Familien rejste hjem til Danmark, da Arthur nåede skolealderen i 1914. Diderik overtog sin fædrengård, og han købte Helnæs bageri, men da hans kone blev dårlig, solgte han bageriet igen og fik udstykket en grund fra "Bøgeskovgård" nemlig **Ryet 21**. Desværre døde konen, inden villaen blev færdig, derfor fik huset navnet "Annas minde" 1925. Faderen Anders Andersen. flyttede med Diderik i det nye hus.

Diderik solgte "Bøgeskovgård" til Holger Hansen, der hvert år skulle aflevere 1 slagtegris og 7 td. korn så længe Diderik levede. Diderik blev 87 år. Diderik havde en husholderske, der hed Elna Marie Nielsen.

Diderik arbejdede som fyrbøder på Helnæs mejeri og samtidig kørte han lillebil, som han havde i garagen omme bag ved stuehuset.

Arthur Andersen stod i lære som smed i Blommenslyst og rejste derefter til USA. Han var der ca. 8 år, de 3 af årene var han amerikansk soldat på Filipinerne. I 1935 kom han

igen til Danmark, for han ville giftes med sin fars husholderske, sagde han. Brylluppet var den 6. Juni 1935. Der var 2 drenge i ægteskabet . Niels Peter Nielsen, der er bosat ved Slagelse på Sjælland - og Ejvind Andersen, der arbejdede som smed på Assens sukkerfabrik ligesom sin far. Arthur arbejdede med mange forskellige ting: som smed hos Jacob Boe, drænsarbejder, brunkulsarbejder, tørveskærer, og knap 25 år som smed på Assens sukkerfabrik inden han gik på pension. Arthur var en ivrig lystfisker og jæger i sin fritid.

I 1982 flyttede Arthur til Ebberup og solgte **Ryet 21** til Pædagog Per Bredbjerg Olsen fra København. Per var i øvrigt et meget flittigt medlem af den første bestyrelse i Lokalarkivet, han restaurerede indkomne arkivalier og affotograferede mange billeder, og var kasserer.

I 1989 var " Annas minde" igen i handelen. Anette og Klaus Pedersen "Skovens muntre søn" købte huset og flyttede ind med Klaus's søn Mads. Der blev en trist afslutning på det ejerforhold. Julemorgen 1996 skete den tragiske ulykke, at huset nedbrændte til grunden, og de to yngre mennesker indebrændte. Da branden blev opdaget, var det umuligt at redde dem.

Efter nogen tid blev brandtomten **Ryet 21** købt af Hanne og Niels Stensdal, der avlede kartofler på grunden nogle år.

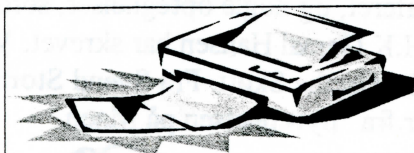
Nu år 2001 er jordparcellen solgt til murermester Ruben Broe Barløse, og det er meningen, at der foreløbig skal bygges to brugervenlige boliger på **Ryet 21**, og måske to mere senere. Tak til de, der har hjulpet med oplysninger til denne skrivelse.

ANNA MINDE 1925

Årsregnskab 2000

	Indtægter	Udgifter
Hævet i Sparekasse	1300	
SLA Fyn		110
45 Hæfter (Carlo J.)		1650
Solgt 26 hæfter	1040	
2 årsskrifter	20	
Assens kommune	2000	2000
Andre udgifter		65
Åbent hus		250,5
Kassebeholdning1/1 2000	160,39	
Kassebeholdning31/12 "		444,79
Balance	4520,39	4520,39
Indestående i sparekasse	8193,88	

Peter Jørgensen

